

PLJESAK DLAN-OM

ZANIMLJIVOSTI

ZNAKOVNI JEZIK POBOLJŠAVA VAŠE
SPOSOBNOSTI MENTALNE ROTACIJE

ZANIMLJIVOSTI

SVIJET GRČKOG ZNAKOVNOG JEZIKA

INTERVJU

INTERVJU S BJORNOM BLUMMEIER
IZ NJEMAČKE

broj.

PLJESAK DLAN-OM

ISSN 2991-1168

Broj 17 / listopad / 2024

UREDNIŠTVO

Izdavač: Udruga “Kazalište, audiovizualne
umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN”

Glavni urednik: Angel Naumovski

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Urednici: Lino Ujčić i Angel Naumovski

Prijevod: Dijana Adžić

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Fotografije: foto arhiv Dlan

Dizajn na naslovnici: Lino Ujčić

Tisak: Tiskara Ban

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

E-mail: udruga.dlan.zagreb@gmail.com

Web stranica: www.dlan.hr

IBAN: HR 9524020061100074154

OIB: 51629434968

Matični broj: 1608037

Časopis izlazi uz financijsku podršku:

SADRŽAJ

RIJEČ UREDNIKA 3 str.

ZNANOST

*Znakovni jezik poboljšava vaše
sposobni mentalne rotacije* 7 str.

DOGAĐANJA

*Kako su kultura i umjetnosti
Gluhih utjecale na zajednicu Gluhih* 8 str.

ZANIMLJIVOSTI

Svijet grčkog znakovnog jezika 10 str.

IZ POVIJESTI GLUHIH

*Dvorični alfabet predložio je
John Wallis* 13 str.

IZ POVIJESTI GLUHIH

*Dlanovci na Međunarodnom tjednu
gluhih i nagluhih u Živinicama* 14 str.

INTERVJU

Intervju s Bjornom Bluemmier 16 str.

ZABAVNI KUTAK

*Riječ KLAUN na različitim jezicima 18 str.
Znakovanje riječi “Klaun” u svijetu 19 str.*

Poštovani i dragi čitatelji i pratitelji programa i projekata u Udruzi "DLAN" te ljubitelji i pristaše kulture i umjetnosti Gluhih!

Listopadsko izdanje vam je u rukama, pred očima, u vašim promišljanjima i preispitivanjima? Ili ćete ga jednostavno zanemariti i strpali u džep, uz onu poznatu "Budem kasnije čitao." ?

Ovaj broj donosi vam zanimljive članke (ili ako ih propustite ne čitajući!?) o utjecaju znakovnog jezika na sposobnost mentalne rotacije. Otkrit ćete da znakovni jezik itekako utječe na mentalni i intelektualni razvoj, čak i puno brže nego govorni jezik (ili jezik "čujućih"?). Podsjetilo me to kako sam svjedočio jednoj raspravi (na kojoj nažalost, nisam stigao reagirati niti raspravljati sa osporavateljima znakovnog jezika) u kojoj je dotična osoba izjavila kako je znakovni jezik "nepismen" i "siromašan u vokabularu". E pa, Dotična, gdje god da si ... goni se u ..., znaš ti dobro gdje!

Moramo istaknuti da Udruga gluhih i nagluhih Zagrebačke županije izrasta u ozbiljnu udruhu sa raznovrsnim i zanimljivim aktivnostima, na kojima bi ostale udruge Gluhih, čak i krovna (ako smijem biti brutalno iskren), trebale pozavidjeti i sramiti se u bilo kakvim pokušajima osporavanja i omalovažavanja Udruge gluhih i nagluhih Zagrebačke županije.

U ovom broju, u mjesecu u kojem lišće pada, čitat ćete i predavanje na temu koliko su umjetnost i kultura Gluhih bitni za zajednicu Gluhih, au sljedećim brojevima

čitajte o rezultatima rada, gore spomenute, Udruge gluhih i nagluhih Zagrebačke županije. Samo naprijed, UGNOŽŽ!!!

Pisat ćemo i o grčkom znakovnom jeziku. Svaka napisana riječ u uvodnoj, dalje je suvišna. Čitajte i spoznajte istinu o znakovnom jeziku!

Naravno, naši prijatelji iz Živinica su nas ugostili na dobro organiziranoj Međunarodnoj kulturnoj manifestaciji. Najzanimljivije je bilo predavanje Bjorna Blummeiera o njegovom životnom putu i aktivizmu. Razmišljamo da ga ugostimo u Zagrebu, ali ne želimo mu baš svi dobrodošlicu, pa ćemo još odvagnuti i pričekati s odlukom.

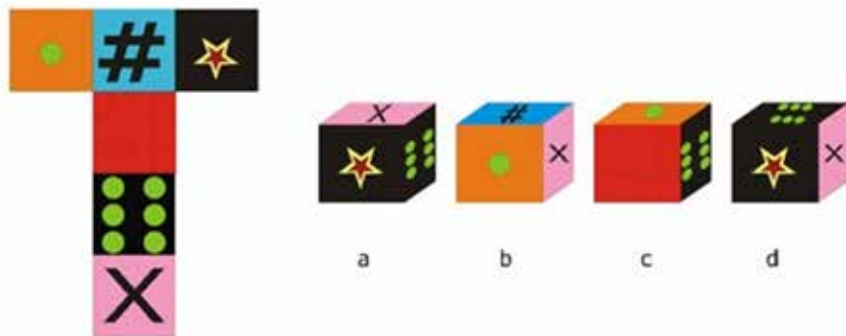
I, za kraj, evo klauna da vas razveseli, makar malo, malčice.

Lijep pozdrav svima, a nekima još ljepši!

Vaš Angel

Znakovni jezik poboljšava vaše sposobnosti mentalne rotacije

Pogledajte sliku ispod: ako zalijepite rasklopljenu kocku u T s lijeve strane, koja kocka je oblikovana između opcija a, b, c i d s desne strane? Za rješavanje ovog zadatka trebat će vam velike sposobnosti mentalne rotacije, a ljudi koji uče znakovni jezik to brže rješavaju.

Igra mentalne rotacije: koja je od slika s desne strane rezultat lijepljenja kocke s lijeve strane?
(izvor: Smart Kit)

Zašto je sposobnost mentalne rotacije tako važna?

Mentalna rotacija je sposobnost mentalnog okretanja slika objekata. Ova sposobnost je važna za brojne dnevne zadatke: otkrivanje je li objekt promijenio lokaciju, rješavanje **Rubikove kocke** ili zagonetke, kontrolu prostora u nekim sportovima, čitanje i snalaženje po karti, poslove poput arhitekture ili rukotvorina itd. Općenito, sposobnost rotiranja metala povezana je s inteligencijom.

Igra mentalne rotacije

<https://www.youtube.com/watch?v=nEMm-M5Bt3o&t=1s>

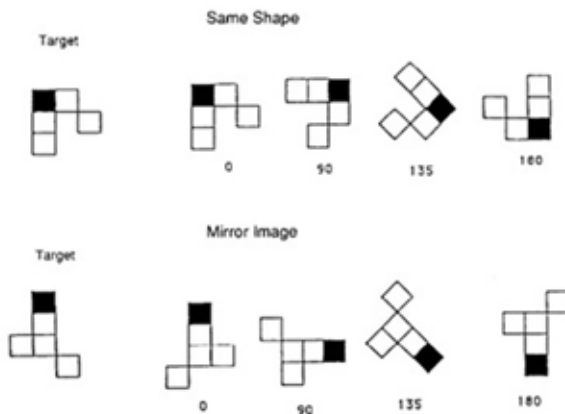
Istraživanje

Iako postoji nekoliko studija, jedno od najopsežnijih proveli su 1993. Salk institut i prestižno američko sveučilište Harvard, a objavljeno je u znanstvenom časopisu Cognition, vrlo poznatom tom u znanstvenim krugovima.

Istraživanje je provedeno na skupini od 84 osobe sa sljedećim karakteristikama:

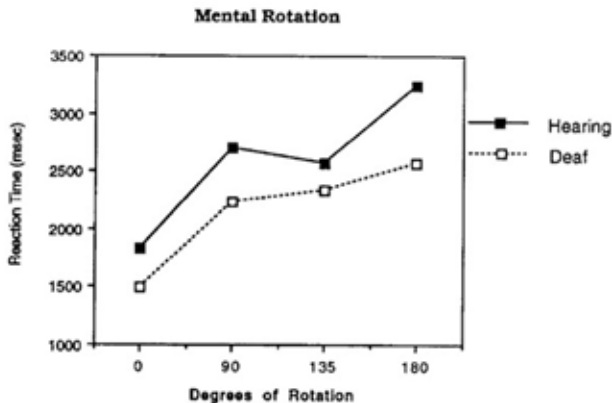
- Skupina od 40 duboko gluhih osoba, od kojih je 12 naučilo znakovni jezik od rođenja, a 12 nije. Od ovih 12 znakova koji nisu izvorni, dvije skupine: oni koji su znakovni jezik naučili u dobi od 2 do 8 godina i oni koji su znakovni jezik naučili u dobi od 12 do 16 godina.
- Grupa od 34 čujuće osobe, bez ikakvog iskustva sa znakovnim jezikom.
- Grupa od 10 čujućih osoba iz obitelji gluhih koji su učili znakovni jezik od djetinjstva, tako da su bili dvojezični na američkom znakovnom jeziku i engleskom.

Istraživači su proveli nekoliko eksperimenata: jedan koji je testirao sposobnost generiranja mentalnih slika, drugi za testiranje sposobnosti zadržavanja slike u kratkoročnom pamćenju i posljednji eksperiment za ispitivanje sposobnosti mentalne rotacije slika objekata. Ovaj posljednji eksperiment uključivao je prepoznavanje figura u zrcalu ili na svojoj osi na modelu.

Primjeri mentalne rotacije. S lijeve strane originalni model figure. Gore se ista figura okreće oko svoje osi. Dolje se lik okretao oko svoje osi i zrcalio. (slika: Emmorey, Kosslyn y Bellugi 1993).

Rezultati su pokazali da su gluhe osobe bile brže u svim eksperimentima osim u zadržavanju slika u kratkoročnom pamćenju. Gluhe osobe i osobe koje čuju iz obitelji gluhih (tj. osobe koje su u djetinjstvu naučile znakovni jezik) imaju veću sposobnost stvaranja mentalnih slika i otkrivanja inverzije zrcala predmeta. U eksperimentu mentalne rotacije, gluhe osobe bile su brže od čujućih osoba koje nisu znale znakovni jezik čak i kada nije bilo rotacije figure. Vremenska razlika bila je najveća kada je prikazani objekt rotiran za 180 stupnjeva.

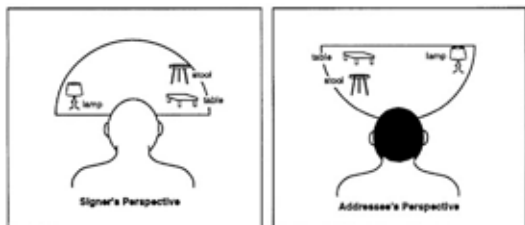

Vremena odgovora u zadacima mentalne rotacije za gluhe osobe (isprekidana linija) i osobe koje čuju bez iskustva znakovnog jezika (isprekidana linija). Horizontalno: stupnjevi rotacije figure. Okomito: vrijeme reakcije u milisekundama (graf: Emmorey, Kosslyn y Bellugi 1993).

Konačno, dob u kojoj se znakovni jezik učio nije utjecala na njegovu sposobnost stvaranja mentalnih slika ili zadržavanja slike, što pokazuje da znakovni jezik može biti od koristi u bilo kojoj dobi. Međutim, izvorni potpisnici bili su točniji (imali su manje grešaka) od onih koji nisu domaći u zadatku mentalne rotacije i, u svakom slučaju, uvijek brži u ovom zadatku od ljudi koji ne znaju znakovni jezik.

Zašto znakovni jezik poboljšava sposobnost mentalne rotacije?

Znakovni jezici su vizualni i gestualni jezici koji koriste prostor za svoju prezentaciju. Vrlo očit primjer mentalne rotacije u znakovnom jeziku je kada se opisuje položaj objekata u prostoru budući da osoba koja radi opis ima perspektivu, a druga osoba mora napraviti zrcalnu mentalnu rotaciju prema vlastitoj perspektivi.

Promjena perspektive između govornika i osobe primatelja: za govornika, lampa je s lijeve strane iz njegove perspektive. Za primatelja, svjetiljka je s desne strane iz vlastite perspektive. Okretanjem polukruga za 180° ulijevo vidimo da se raspored podudara. Primatelj mora učiniti napor mentalne rotacije (slika: Emmorey, Kosslyn y Bellugi 1993).

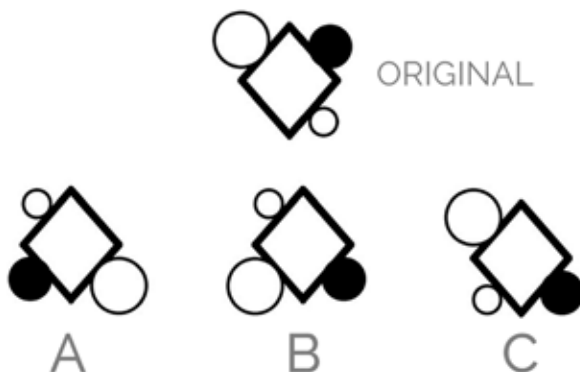
Što sada?

No osim toga, druga su istraživanja otkrila da su srednjoškolci s višim prostornim vještinama nakon više od 10 godina počeli raditi u STEM području (STEM je skraćenica za znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku).

Stoga možda ne bi bila loša ideja uvesti učenje znakovnog jezika u te sveučilišne karijere, to bi im moglo pomoći da poboljšaju svoje akademske i profesionalne rezultate.

S druge strane, zanimljivo je znati da dobrobiti znakovnog jezika nisu ograničene samo na učenje, već **što se više uči i vještije, to je korist veća, što bi moglo biti poticaj za učenike znakovnog jezika**.

Ostavljamo vam kratki test vaših vještina mentalne rotacije.

Koja je od donjih slika ista kao gornja slika, ali je zarotirana?

Točan odgovor je A. Ako ste rotirali ovaj tekst da biste ga mogli čitati, morate nastaviti poboljšavati svoje vještine mentalnog rotiranja ;)

“Kako su kultura i umjetnost Gluhih utjecale na zajednicu Gluhih”

Predavanje o kulturi Gluhih i znakovnom jeziku održao se u Zaprešiću 04. listopada 2024. u organizaciji Udruge gluhih i nagluhih Zagrebačke županije pod nazivom “Kako su kultura i umjetnost Gluhih utjecale na zajednicu Gluhih”.

Predavanje je u klupskim prostorijama Udruge gluhih i nagluhih Zagrebačke županije održao Angel Naumovski iz udruge “Dlan”, a fokusirao se na utjecaj kulture i umjetnosti Gluhih na zajednicu Gluhih.

Istaknuo je da napredak zajednice Gluhih varira, ali da postoje važna postignuća. Mnogi su gluhi pojedinci postigli značajan napredak u obrazovanju, dobivanju informacija, zapošljavanju i zastupanju vlastitih prava. Veliki su problemi međutim prisutni kod obrazovanja gluhe djece i kao i u nedostatku prevoditelja i rehabilitatora.

Predavanje je bilo iznimno zanimljivo i izazvalo je pozornost prisutnih. Uslijedila se živa rasprava s brojnim pitanjima i razmjenom mišljenja. Angel Naumovski se opet pokazao kao

izvršni predavač. I tako je od prvog Međunarodnog simpozija o kulturi gluhih i znakovnom jeziku 2001. do danas, Angel Naumovski ostvario svoj cilj – izboriti se za kulturu gluhih i osnovati udrugu “Dlan”.

*

Svijet grčkog znakovnog jezika

Ugniježđen unutar osunčanih obala i drevnih ruševina Grčke leži jedinstven i dinamičan jezik, često neviden, ali prepun života. Ovo je područje grčkog znakovnog jezika (GSL), materinjeg jezika zajednice gluhih u Grčkoj, koji pulsira vlastitim skupom gramatike, sintakse i bogatih kulturnih nijansi.

Živahna zajednica, cvjetajući jezik:

Procjene pokazuju da se između 40.000 i 60.000 pojedinaca u Grčkoj oslanja na GSL za dnevnu komunikaciju. Ova živahna zajednica ne obuhvaća samo gluhe osobe, već i čujuće članove obitelji, prevoditelje, edukatore. Osim pukih pokreta rukama, GSL čini temelj njihovog identiteta, kulture i pristupa informacijama.

Putovanje kroz prepoznavanje:

Put do službenog priznanja za GSL bio je stalna borba. Desetljećima je bila marginalizirana i isključena iz obrazovnih i javnih sfera. Međutim, prekretnica je nastupila 2000. sa Zakonom 2817/2000, koji je GSL-u dodijelio status prvog jezika za gluhe i nagluhe učenike. To je utrlo put njegovom uključivan-

ju u obrazovne postavke i otvorilo vrata gluhim učenicima da dobiju obrazovanje na svom materinjem jeziku.

Daljnji pomaci napravljeni su 2013. s Deklaracijom o ustavnom priznavanju grčkog znakovnog jezika od strane Grčke federacije gluhih (OMKE). Ova je deklaracija označila ključni korak prema punom ustavnom priznanju, ističući važnost GSL-a za gluhe građane i potičući njegovu široku promociju i pristupačnost.

Beyond Words: Nijanse GSL-a:

Za razliku od govornih jezika, GSL uspijeva kombinacijom oblika ruku, izraza lica i pokreta tijela. Svaki znak, pomno izrađen rukama i prstima, nosi svoje značenje i nijanse. Na primjer, znak za "zdravo" uključuje lupkanje brade otvorenim dlanom, oponašajući čin prinošenja telefonske slušalice na uho. Znak za "ljubav" prikazuje lepršanje prstiju blizu srca, hvatajući bit emocije.

GSL ima vlastitu gramatičku strukturu, različitu od govornog grčkog. Izrazi lica igraju ključnu ulogu u prenošenju gramatičkih oznaka poput vremena, negacije i naglaska. Podignuta obrva može izjavu pretvoriti u pitanje, dok namrštena obrva može ukazivati na sumnju ili zbunjenost.

Abeceda grčkog znakovnog jezika

Rušenje prepreka, izgradnja mostova:

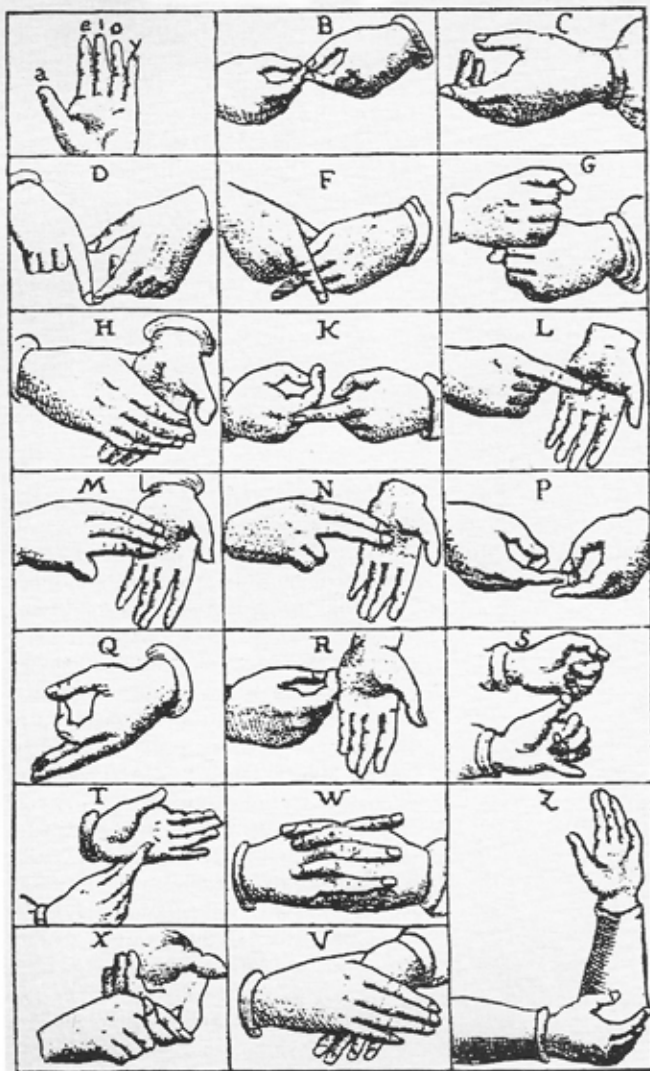
Priznavanje GSL-a ne samo da je osnažilo zajednicu gluhih, već je i potaknulo veću inkluzivnost i komunikaciju preko društvenih barijera. Tumači igraju ključnu ulogu u premošćivanju jaza između svijeta

gluhih i onih koji čuju, olakšavajući pristup obrazovanju, zdravstvenoj skrbi, pravnim uslugama i svakodnevnim interakcijam. Tehnologija je također postala moćan alat za promicanje GSL-a. Mrežni rječnici, video vodiči i mobilne ap-

Dvoručni alfabet predložio je John Wallis 1652

Wallisova dvoručna abeceda prikazana je u romanu "Povijest života i avantura gospodina Duncana Campbella" kojeg je napisao Daniel Defoe u Londonu 1720.

Ova ručna abeceda slična je onoj koja se danas koristi u Velikoj Britaniji i onoj koja se koristila u Norveškoj do 1970.

Dlanovci na Međunarodnom tjednu gluhih i nagluhих u Živinicama

Udruženje gluhih i nagluhих osoba iz Živinica i ove godine je organiziralo niz aktivnosti posvećenih Međunarodnom tjednu gluhih i obilježavanju 27. godišnjice postojanja udruženja.

Isključivanje iz komunikacije može imati značajan utjecaj na svakodnevni život, izazivajući osjećaj usamljenosti, izolacije i frustracije.

Zato je vrlo važno da se ukazuje na probleme sa kojima se susreću osobe sa oštećenim sluhom, da razmjenjuju iskustva i znanja za kvalitetniji život u zajednici, a to je najbolja prilika – druženje na tjednu Gluhih. Organizirano je i sportsko takmičenje u pikadu na kojem sudjelovali članovi brojnih udruženja.

Nakon sportskog takmičenja u pikadu uslijedila je manifestacija u BKC Živinice gdje se naša udruga „Kazalište, audiovizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN“ predstavila sa predstavom „Tužni klaun“ i izazvala oduševljenje posjetitelja i sudionika, mali izvanredni koncert priredila je naša grupa Deaf Music Dreamers u produkciji Udruge “DLAN”.

U sklopu obilježavanja Međunarodnog tjedna gluhih i nagluhих osoba održan je I govor na temu znakovnog jezika, Bjorn Blummeier iz Njemačke je održao predavanje o svom životu i kako je bio neko vrijeme član neonacističke grupe u Berlinu na internacionalnom znakovnom jeziku, nastupila

je glazbena grupa te je organiziran je razgovor uživo na znakovnom jeziku sa Udruženjem iz Palestine.

U sklopu tjedna Gluhih bio je organiziran posjet Tuzli i jezeru Modrac i uživali smo u prelijepoj prirodi i društvu domaćina. Druženje je nastavljeno uz ručak i dodjelu nagrada učesnicima manifestacije.

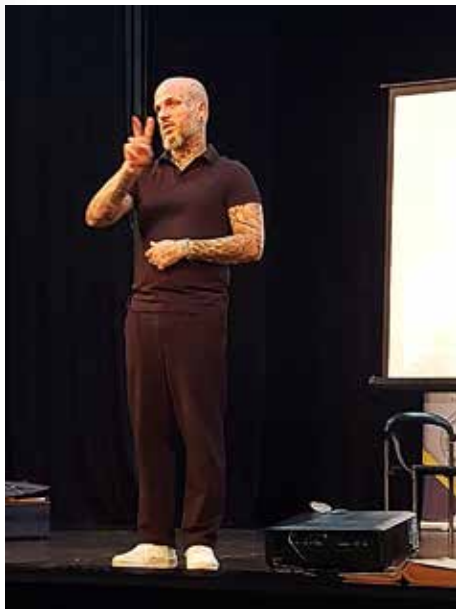
*

Intervju s Bjornom Blummeier iz Njemačke

Poštovani čitatelji dragog nam časopisa "Pljesak DLANom", imali smo priliku, čast i zadovoljstvo intervjuirati gospodina Bjorna Blummeiera. Vrlo zanimljiva osoba i, ako smijemo reći, o njemu bi se mogla napisati knjiga. On je sveprisutan, sve razumije i prihvaća te rado pomaže i potiče druge ljude da mu se pridruže u njegovoj misiji. Imali sam čast s njime se puno družiti, puno razgovarati, razmjenjivati iskustva i promišljanja, o svemu.

Prvi QR kod odvest će vas na video gdje se Bjorn predstavlja. Ne brinite, mislimo i na one koji osporavaju i ne razumiju znakovni jezik, te su odgovori titlovani.

QR kodovi u nastavku otkrivaju kakav mu je bio život u vrijeme kad je bio aktivan u neonacističkom pokretu i kako je te zašto izašao iz tih redova i kako se osjećao kad je napustio neonacizam.

<https://www.youtube.com/watch?v=rDzlvq2G9JU>

<https://www.youtube.com/watch?v=kd0poh2xS9o>

<https://www.youtube.com/watch?v=lvYlwIGk6aQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=2XI2N7k9Dms>

Moramo napomenuti da nam je bila čast s njim surađivati i organizirati Međunarodni festival gluhih tattoo umjetnika u Zagrebu. Zahvaljujući njemu i kroz to događanje, upoznali smo puno gluhih tattoo umjetnika iz cijeloga svijeta. Na svim festivalskim susretima bi se uvijek srdačno pozdravili i razmijenili novosti. Da nas netko pita da li bi opet organizirali takav Festival, odgovor bi, bez razmišljanja, bio - SVAKAKO! Pogledajte i Bjornov osvrt na to festivalsko iskustvo!

<https://www.youtube.com/watch?v=PToio2yYIu0>

Još bih nešto zanimljivije željeli istaknuti, o njegovoj i bratovoj organizaciji i produkciji Izboru gluhih Miss i Mister UNIVERSE. Gledajte i uživajte u videu!

<https://www.youtube.com/watch?v=IEKtcF9IHw>

Bjorn je veliki aktivist za prava Gluhih u Palestini, koji trpe bombe, prijetnje, uništavanje od strane Izraela, koji vrši genocid nad Palestinskim narodom.

https://www.youtube.com/watch?v=xRJq_wxbmDA

Gledajte i učite od njega, pogledajte poruku koju nam svima šalje!

https://www.youtube.com/watch?v=B-_SMJNc36o

Lijep pozdrav
Lino i Angel

Riječ “Klaun” na različitim jezicima

Znakovanje riječi “Klaun” u svijetu

<https://www.youtube.com/watch?v=cwL6UNnzyIc>

